

ONKILAHDEN PUISTO JA OPISKELIJA-ASUNNOT

OPISKELIJA-ASUNTOJEN DOKUMENTOINTI

Susanne Öst

2014

Pohjanmaan museo

Täydennetty heinäkuussa 2014, Magdalena Lindroos

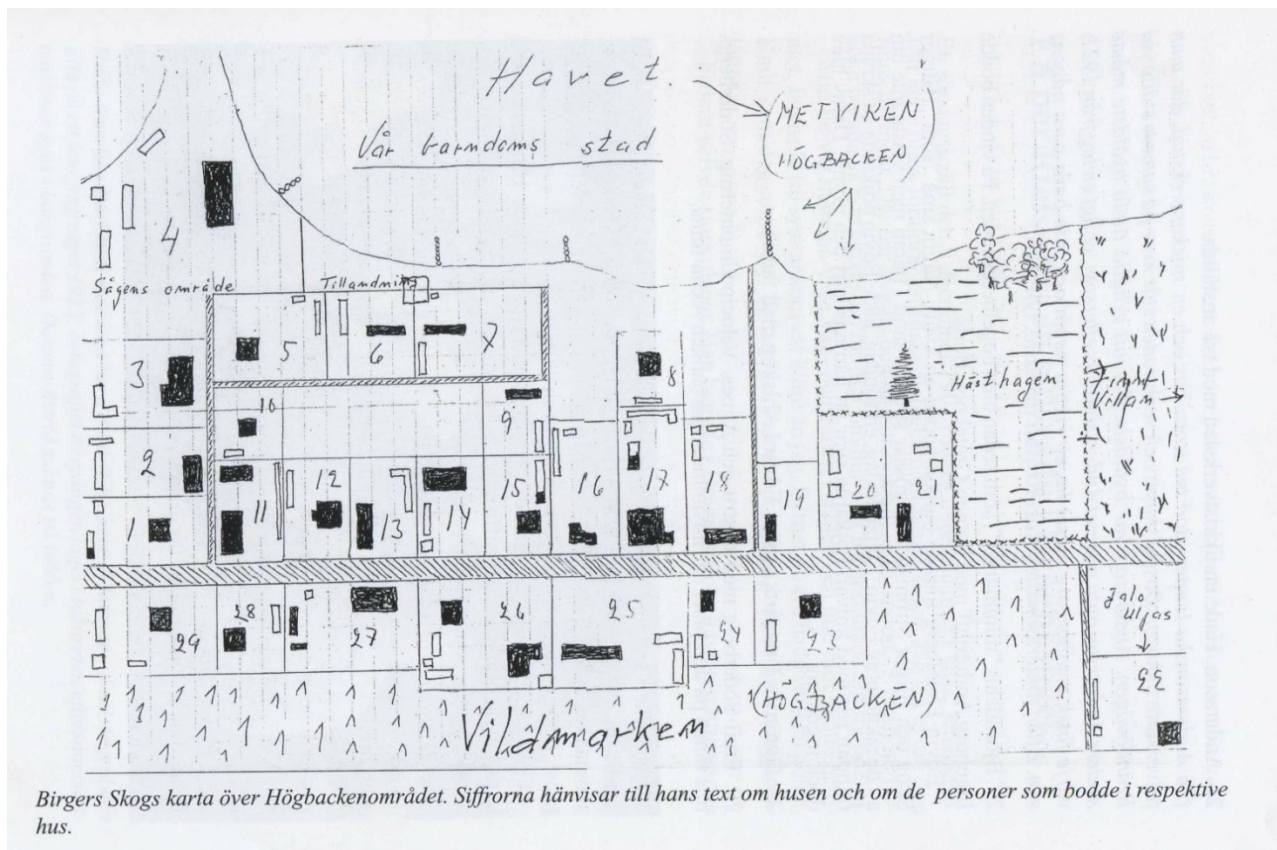
Alueen ja rakennusten dokumentointi

Alueen ja rakennusten dokumentoinnin taustatekijänä on Onkilahden puiston alueen asema-kaavan muutos. Alueelle halutaan myös mahdollistaa täydennysrakentamista korttelissa 57. Korttelissa 57 sijaitsee Voas:n opiskelija-asuntoja vuosilta 1968 eteenpäin. (Onkilahden puisto, asemakaavan nro 970:n muutos ja tonttijako, Vaasan kaupungin kaavoitus 2014)

Korttelin opiskelija-asuntoja ei ole ennestään dokumentoitu johtuen niiden nuoresta iästä.

Historiallinen tausta

Alue kuului ennen Vetokannaksen kaupunginosaan ja sen historiaa on käsitelty Vetokannaksen historiikissa Dragnäsback – en småstad i staden, Vasa 2005. Alue kutsutaan myös Korkeamäeksi (Dragnäsback, s.199). Vetokannaksen historiikista löytyy Karl Birger Skogin tekemä piirustus Högbackenin alueesta. Piirustus esittää Korkeamäen aluetta ennen 50-lukua.

Skogin piirustus esittää Korkeamäen aluetta ja sen asukkaita 1920-,30- ja 40-luvulla. (Dragnäsback, s.203)

Alueelta löytyi käsityöläisasutusta, Onkilahden höyrysaha, Anderssonin ruumisarkkiverstas, sikala ja aitaus hevosia varten. Täällä asui mm kauppiaita, räätäli, saarnaajia, peltiseppä, suutari, ompelija ja polkupyörän korjaaja. Talon nr 17 oli rakentanut Jalo Uljas Laurila joka myi talon Ekqvistille vuonna 1918 ja se purettiin 1970. Tässä talossa asui myös taiteilija Reino Selkäinaho. Tullivahtimestari Karl Ekqvist omisti oman suuren kirjaston jonka hän oli hankkinut kulkemalla ahkerasti eri huutokaupoissa, kirjakokoelmasta tuli niin laaja, että kirjoille piti rakentaa oma pääty. (Dragnäsback, s. 199-204)

Ahventie 1964. Valokuva Rafael Olin. Österbottens traditionsarkiv.

Korkeamäellä on säilynyt yksi näistä asuinrakennuksista ulkorakennuksineen, osoite Palosaarentie 73, tämä on entinen Anderssonin tontti missä ennen sijaitsi ruumisarkkutehdas. Voasin alueella sijaitseva vanhahko rapattu kaksikerroksinen rakennus Palosaarentien vastakkaisella puolella, nk. **Kackurin talo**, on rakennettu 1958. Täällä asui Kackur-niminen mies joka meni naimisiin talonomistaja, taksikuljettaja, Nygrenin tyttären kanssa. (Salomaa, 4.6.2014).

"Kackurin talo"

"Kackurin talon" sisäpiha

Opiskelija-asunnot

	<i>Rakennusvuosi</i>	<i>Suunnittelija</i>
Tekla I	1967-68	Arkkitehtitoimisto Sulo Kalliokoski
Tekla II	1972-73	Hakala/ Schütz/ Perttula/ Slotte
Voas 1	1972-73	Arkkitehtitoimisto Slotte & Schütz
Alli	1980	Arkkitehtitoimisto Slotte & Schütz
Siksak	1981	Arkkitehtitoimisto Slotte & Schütz
Ahvenranta	1990	Arkkitehtitoimisto Slotte & Schütz

Vaasan opiskelija-asuntosäätiö aloitti opiskelija-asuntojen rakentamisen alueelle vuonna 1967. Ensimmäinen opiskelija-asuntola, **Tekla**, rakennettiin Palosaarentien varteen 1968 ja sen suunnitteli Sulo Kalliokoski arkkitehtitoimisto vuonna 1967. Rakennukseen tehtiin muutos 1968 ja 1978. Rakennus peruskorjattiin ja kellariin tehtiin varasto 1987. All Stars ravintolan terassi katettiin 1989. Rakennus laajennettiin 1990. Ulkopuolisia korjaustöitä sekä näkösuojan ja katoksen rakentaminen tehtiin 1993.

Tekla II suunnitteli Hakala/Schütz/Perttula/Slotte vuonna 1972. Rakennus lopputarkastettiin vuonna 1973. Kadunpuolinen julkisivu on korjattu/vaihdettu 2010-luvulla.

Tekla rakennetaan 27.4.1968. Österbottens traditionsarkiv.

*Tekla I, 1968.
Julkisivu Palosaarentielle (kuvattu toukokuussa 2014).*

*Tekla I, 1968
Sisäpihan julkisivu (kuvattu toukokuussa 2014).*

*Tekla II, 1972.
Julkisivu Palosaarentielle (kuvattu toukokuussa 2014).*

*Tekla II, 1972.
Sisäpihan julkisivu (kuvattu toukokuussa 2014).*

Voas I

Palosaarentielle 62 Voas rakennutti vuonna 1972 40 asunnon rivitalot A-H (Voas I, ensimmäinen vaihe). Suunnittelijana toimi arkkitehtitoimisto Slotte & Schütz. Rivitalot J, K, L, M, S ja U rakennettiin seuraavana vuonna (Voas I, toinen vaihe). Neljätoista 2-kerroksisen rivitalon peruskorjaus ja tuulikaapin peruskorjaus tehtiin 1991.

Voas 1, 1972-1973, sisäpiha ja rivitalot B, F

Voas 1, 1972-1973, rivitalot A, D, G, K

Alli

Kolmas vaihe tehtiin vuonna 1980, rivitalot N-R, T, V-Z (*Alli*). Suunnittelijana toimi arkkitehtitoimisto Slotte & Schütz

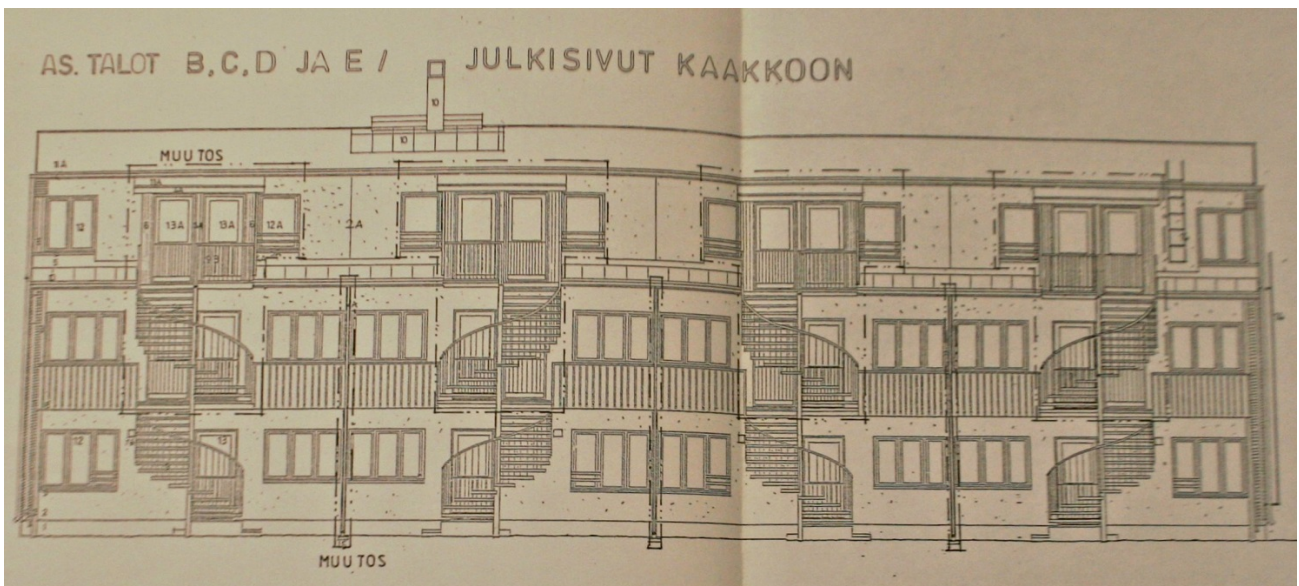
Allin rivitalot, 1980.

Siksak

Palosaarentielle 58/ Ahventie 29-31 rakennettiin kolmikerroksiset opiskelija-asunnot A-F vuonna 1981 Voas VI (Siksak). Suunnittelija sama: Arkkitehtitoimisto Slotte & Schütz.

Siksak, 1981

*Siksak talot, rakennuspiirusukset.
Talot B, C, D ja E, julkisivut kaakkoon.*

Ahvenranta

Uusimmat Onkilahden alueen opiskelija-asunnot rakennettiin vuonna 1990, suunnittelija Slotte & Schütz; kahdeksan kolmikerroksisen ja kolmen kaksikerroksisen opiskelija-asuintalon rakentaminen, Ahvenranta F, G, H kaksikerroksisia, J-Q kolmikerroksisia kerrostaloja. Suksi- ja pyörävarastoja 1990.

Ahvenranta

Suunnittelijat

Arkkitehtitoimisto Slotte & Schütz on toiminut Vaasassa noin 30-vuotta. Siinä aikana arkkitehtitoimisto on Vaasassa suunnitellut mm viisi koulua: Länsimäen koulu, Gerbyn koulu, Vanhan Vaasan ala-aste ja Hagan ala-aste, Ristinummen päiväkodin, Ruukinkartanon palvelutalo, Vaasan puhelimen konttorirakennuksen Klemettilässä sekä golfkerhon klubitalon, Vaasan puhelimen konttorirakennus oli aikansa ensimmäisiä maisemakonttoreita.

Opiskelija-asuntoja arkkitehtitoimisto on suunnitellut mm Vöyrinkaupungille, Vöyrinkaupunki 6-8, Olympiakortteli sekä opiskelija-asuntoja Teeriniemelle ja Ristinummelle.

Palosaarelle Ahventien asuntoalueelle arkkitehtitoimisto on suunnitellut Voasin rakennukset Voas I, Alli, Siksak ja Ahvenranta. Myös pohjanmaalla toimiston suunnittelutyö on ollut laajaa, rakennuksia on syntynyt mm Seinäjoelle, Pietarsaareen, Kokkolaan, Närpiöön ja Kaskisiin. Toimisto on lähinnä keskittynyt koulujen ja opiskelija-asuntojen suunnitteluun.

Suunnittelijoiden visio oli luoda opiskelijalle viihtyisä, positiivista elämäntyyliä ja sosiaalista kanssakäymistä edistävä miljöö. Haluttiin myös toteuttaa suomalaista puukaupunkimiljöötä jäljentävää rakentamista ja luoda viihtyisä puukaupunkitunnelma muilta paikkakunnilta tuleville opiskelijoille. Suomalaiset ovat tällä tavoin toimineet opiskelija-asuntojen suunnittelun edelläkävijinä. Vastustettiin muualla esiintyvää nk. hotellitapaista asumista missä opiskelija opintopäivän jälkeen palaisi omaan koppiinsa vaan haluttiin edistää sosiaalista kanssakäymistä yhteisillä luhtikäytävillä ja pihatiloilla. Opiskelijoille haluttiin myös luoda samat asumisedellytykset kuin muillakin ja heille mahdollistettiin rivitaloasumista omine pienine pihoineen. (Schütz, puhelinhaastattelu 4.6.2014)

Nyt näitä rivitaloja Alli ja Voas I uhkaa purkaaminen. **Palosaaren opiskelija-asunnot ovat Pohjoismaiden ensimmäiset rivitalot opiskelijoille** (Schütz, puhelinhaastattelu 4.6.2014). Purkamisen perusteluihin kuuluu mm seinien vähäinen lämpöeristys, kivijalkojen mataluus ja paloturvallisuussyitä.

Ahvenranta, Palosaarentien julkisivu

Kirjallisuus ja muut lähteet:

Dragnäsback – en småstad i staden, Vasa 2005

Onkilahden puisto, Asemakaava nro 970, Asemakaavan muutos ja tonttijako,
Vaasan kaupungin kaavoitus 2014

Haastattelu 4.6.2014 *Inger Salomaa f Ståhlberg*

Piirustuksia, Vaasan kaupungin rakennusvalvontatoimiston arkisto

Puhelinhaastattelu 4.6.2014 *André Schütz*

Valokuvia *Rafael Olin*, Österbottens traditionsarkiv.